

Rusya, Taliban'ı İslam'a Karşı Mücadelede Kullanmak İstiyor!

Haber:

17 Nisan 2025 tarihinde Rusya Federal Yüksek Mahkemesi, Dışışleri Bakanlığı ve Rusya Federal Güvenlik Servisi'nin (FSB) talebi üzerine Taliban'ın terör örgütleri listesinden resmen çıkarılmasına karar verdi. Rus yetkililer bu kararı, Afganistan'da süregelen gelişmelerle muamele etme konusunda "siyasi gerçekçiliğin" bir yansıması olarak nitelendirirken, Moskova henüz Taliban'ı resmi olarak tanımamış olsa da onunla resmi iletişimin önünü açabileceğine dikkat çekti.

Yorum:

Rusya 2003 yılında Taliban'ı terörist gruplar listesine dahil etmişti ki bu da ABD'nin "Teröre Savaş" sloganı altında Afganistan'ı işgal etmeye başladığı döneme denk gelmişti. Moskova'nın bölgede İslami fikrin yayılmasından duyduğu korkunun yanı sıra bu karar, o dönemde Batı'nın güvenlik politikalarıyla stratejik bir uyumu da yansıtıyordu.

Afganistan ve Orta Asya'da, özellikle de Afganistan'ın kuzeyinde IŞİD tehdidinin artmasıyla birlikte Rusya, Taliban ile gayri resmi işbirliği ilişkileri kurmaya başlamıştır. Açıkça temkinli bir tutum sergilemesine rağmen Moskova, Taliban'ı bölgesel güvenlik denklemlerinde vazgeçilmez bir aktör olarak görmeye başlamıştır.

Taliban'ın terörist statüsünün kaldırılması kararı bir sempati ya da ilkelere bir değişiklik olarak anlaşılmamalıdır; bilakis bu, Rusya'nın Taliban saflarında aktif olan Orta Asya'daki bazı hareketler de dahil olmak üzere sınır ötesi İslamcı gruplara yönelik artan endişesini yansıtmaktadır. Aynı zamanda Rusya ve Çin'in öncülük ettiği son bölgesel güvenlik toplantılarında **Hizb-ut Tahrir**, Afganistan'da artan etkisi nedeniyle doğrudan bir tehdit olarak nitelendirilmiştir.

Rusya'nın Taliban ile iletişim kurmakla sınırlı kalmadığı, bilakis onu bölgedeki diğer İslamcı hareketlerin yayılmasını sınırlamak için bir araç olarak kullanmaya çalıştığı açıktır. Bu yaklaşım, her ne kadar Rusya ve Orta Asya'daki müttefiklerinin "ulusal güvenliği" bağlamında sunulsa da, ABD ile ideolojik bir kopuşu temsil etmemekte, aksine Washington'un zaten çizmiş olduğu yolu tamamlamaktadır. Zira bir zamanlar Taliban'ı varoluşsal bir düşman olarak ifade eden Amerika, artık onu Afganistan'da "kontrollü istikrar" sağlamanın bir aracı olarak görüyor ve bakın işte Rusya da aynı yolu izliyor. Moskova'nın 2003'teki kararı Amerikan çizgisiyle uyumluydu ve şu anki terör statüsünden kaldırma kararı da Batı'nın stratejik gündemindeki "terörle mücadelenin" gerilemesiyle uyumludur.

Moskova, Doha Anlaşması sürecine katkıda bulunan Washington ve Taliban arasındaki barış görüşmelerine ev sahipliği yaparak önemli bir rol oynamıştır. Bu görüşmeler, her ne kadar barışın öncüsü olarak lanse edilse de, özünde ideolojik İslami hareketleri kontrol altına almayı ve Taliban'ın etkisini sınırlamayı hedeflemektedir. Bugün hem ABD hem de Rusya, Taliban'ı kendi çıkarlarına tehdit olarak nitelendirdikleri her türlü İslamcı harekete karşı caydırıcı bir rol oynayabilme gücüne sahip ulusal bir otorite olarak dayatmaya çalışmaktadırlar. Devlet Başkanı Vladimir Putin geçen yıl Taliban'ı “terörle mücadelede Rusya'nın ortağı” olarak nitelendirdiğinde bunu açıkça ifade etmişti.

Moskova'nın tutumundaki bu dönüşüm derin bir gerçeği ortaya koymaktadır: Modern ulus-devlet kavramı, diplomatik bir söylemle ne kadar süslenirse süslenir, özünde İslami projeyi bastırmak ve mevcut çıkar sistemine ve dünya düzenine tehdit olarak algılanan grupları sınırlamak için bir araçtır. ABD gibi Rusya da Afganistan'dan Orta Doğu ve Orta Asya'ya kadar Müslüman ülkelere müdahalede bulunma ve suç işleme konusunda kanıtlanmış bir sicile sahip sömürgeci bir güçtür.

Taliban'ın adının terör listesinden çıkarılması İslami bir meşruiyetin tanınması anlamına gelmemekte, aksine bu hareketi, diğer İslamcı hareketleri engellemek için kullanılan jeopolitik bir araca dönüştürmeye yönelik stratejik bir adımı temsil etmektedir. Bu gelişmeler bir kez daha, sadece İslami Hilafetin, politikasını akidesinden aldığını, dostlarla dostluğu ve düşmanlarla düşmanlığı ulusal çıkarlar ya da jeopolitik tehdit kaygılarıyla değil, iman ve küfür temelinde tanımladığını teyit etmektedir.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Yusuf Arslan - Afganistan